

Til Landbruks- og matdepartementet

Høring av forslag til endringer i forskrift om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer

KLF gir dette høringsinnspillet. Forslaget har vært sendt aktuelle medlemmer og de har bidratt i beskrivelse av problemstillinger og forslagene nedenfor.

1. Formål og markedsforstyrrelse

Det generelle tollvernet skal sikre avsetning av norskproduserte landbruksvarer innen de 3 ulike prismodellene. Tollvernet er viktig for å oppnå og opprettholde norsk prisnivå. Samtidig skal konkurransen mellom aktørene i Norge fungere innenfor dette. Alle aktører skal være sikret stabil forsyning av råvarer til stabile priser gjennom markedsbalansering. Prinsippene er viktig og må virke i de ulike markedene og verdikjedene.

I situasjoner med beskjeden til moderat underdekning utfordres både stabil forsyning og stabile priser for enkelte aktører, produkter eller kunder. Det er viktig at alle aktørers etterspørsel dekkes balansert og markedsforstyrrelser unngås. Spesielt viktig er at underdekning ikke påvirker råvaretilgang, konkurransevilkår og/eller priser mellom aktørene og/eller mellom deres kunder/forbrukere.

KLF anbefaler at dette ovenstående klargjøres i § 1.

Eventuelt kan forståelsen av markedsforstyrrelse presiserende i definisjon i § 4

I § 1 mener vi at ordvalget «hindre uønskede markedsforstyrrelser» også bør sees på. Vi ser ikke at det bør være noe (myndighets) ønsket markedsforstyrrelser slik at ordet *uønskede enten* bør erstattes av *konkurransevidende*, eller kunne tas bort.

I flere paragrafer om vilkår for generelle tollnedsettelse (eks §§ 9b, §25a) er det blant annet vilkår for å utløse tollnedsettelsen at det er «alvorlig markedsforstyrrelse». I denne ligger vurderingen av graden av markedsforstyrrelse – eksempelvis manglende mengde, produkts viktighet, (ribbe til jul) m v. Når den vurderingen gjøres må prinsippet være at alle aktører, delmarkeder og kunder/forbrukere har lik dekningsgrad og konkurransen mellom aktørene ikke påvirkes. Hvis ikke må dette i seg selv ansees som en markedsforstyrrelse ut fra § 1 og medføre grunnlag for å innvilge generell tolladministrering. Selv om tollnedsettelse bare kan innvilges i h t §6, skal ikke «alvorlighetsgraden» begrenses til å være en vurdering for markeds situasjonen til disse produktene.

Det er den normale forsyningskjeden som må ligge til grunn med normale råvarer. En hel/delvis overgang fra f eks norske råvarer til importerte (på tollkvote) kan i så måte være en markedsforstyrrelse i seg selv, enn om volum og pris er uforandret, og må vurderes av berørte kunder i hvert enkelt tilfelle, og kunne gi dem et klart argument i en søknad om tollnedsettelse.

2. Definisjoner § 4

KLF støtter ikke forslag om å ta ut definisjonene § 4:

4) *planlagt gjennomsnittlig engrospris*

5) *planlagt prisløype*

PGE og planlagt prisløype står i jordbruksavtalen, men ikke datoene/ tidspunktene. Fjernes de fra FAT står de kun i Omsetningsrådets regelverk. Omsetningsrådet har ingen beslutningsmyndighet i forhold til dette – rådet har dette mer som et «kontrollgrunnlag» for sin oppfølging av at markedsregulator overholder sin informasjonsplikt.

Det er vil være svært uheldig dersom diskusjon om disse tidsfristene flyttes til OR, da markedsregulatorene/ landbruket selv har flertall og beslutningsmakt i Omsetningsrådet. Siden etablering av Volummodellen i 2009 har det vært departementas ansvar å sette disse fristene. Fristene er svært viktig for aktørene i de regulerte markedene og de må ikke kunne utfordres. Definisjonene må derfor videreføres i forskriften

3. Kylling

a. KLF støtter det foreslåtte prinsippet om at tolladministrering for hel kylling.

b. Markedsbalansering

Tolladministrering for (hel) kylling ble gjort i 2012 og det ble sendt noen søknader om nedsatt toll i 2021 med grunnlag i alvorlig markedsforstyrrelse. Fra 2012 frem til coronapandemien oppfatter KLF det generelt sett har vært tilstrekkelig god dekning, periodevis noe overproduksjon av kylling og alle aktører vært dekket. Coronapandemien utfordret markedsbalansen og medførte etter hvert reduksjon i råvaretilgang og sterkt økt prisnivå for mange aktører som ikke hadde egen råvaretilgang (egen slakting eller avtaler som tilsvarer dette f eks direkte med bønder) og ga dem redusert konkurransevne. Prisøkningene bedriftene fikk var langt sterkere enn endringene i ukentlig notert pris som Landbruksdirektoratet offentliggjør. Prisøkningen i prosent og prisnivået de betalte ville klart i seg selv medført en tolladministrering ut fra dagens regelverk om det hadde vært sett på i t regelverket.

Dette gjelder bedrifter som kjøper hel kylling i bulkemballasje (representantvaren). men også mange store og små kjøpere av skåret kylling som råvarer til pølser og pålegg.

I 2022 medfører den omfattende reduserte råvaretilgangen som Nationen omtaler 17/3

<https://www.nationen.no/naering/nortura-har-mistet-15-millioner-kyllinger-pa-grunn-av-ravaremangel/>, store markedsforstyrrelse for flere mellomstore og mindre kunder. Deres avtaler er neppe like sterke som det mange store kunder har (dagligvare, deleide selskap) og det slår ut i

reduisert volum og økt pris.

Oppfølging av prisnivå og markedsbalanse som samles inn fra slakteriene dokumenterer ikke den reelle ubalansen og prisnivået i hele markedet. Det er klart behov for å utvide grunnlaget eller erstatte med det og få inn «temperaturmålinger» i markedet som sikrer at konkurransevilkårene mellom bedriftene ikke utfordres innenfor tollvernet slik det nå gjøres.

c. Referansepris kylling

Referanseprismodellen og Landbruksdirektoratets oppfølging av noteringspriser dokumenterer prisnivå og endringer i store volum hos slakteriene. vi anser det på mange måter som en dokumentasjon på slakteriets kostnadsnivå på kyllingslakt. Ved tollnedsettelse skal tollnedsettelsen settes slik at det muliggjør import tilsvarende referansepris.

[Varselet](#) som LMD har kommet med knyttet til anledning til å gå over øvre prisgrense i 2. halvår uten at det utløser import, tydeliggjør utfordringer med dagens regelverk. Det dokumentere at dagens forskrift ikke er egnet til å dekke endringer i overgang fra lav til høyere prisvekst, ei heller spesifikke kostnadshopp.

Referanseprisen er kun når den er veldig stabil (ikke prisvekst), egnet som utgangspunkt for tolladministrering. Den er historisk satt ut fra lang, tidligere periode. Spesielt i situasjoner som i år, når prisøkning hos produsent til blant annet fôr og strøm, vil en tolladministrering ned til referanseprisen medføre en tollsats som betyr at import kylling får en pris under det norske prisnivået. Det er ikke i tråd med § 1 formål, og absolutt ikke ønskelig.

Å øke forskjellen mellom Referansepris og Øvreprisgrense kan se ut som et enkelt grep, men vi mener det ikke vil innfri målet om stabile priser og vil ikke være dynamisk nok til å dekke formål til bestemmelsen eller ulike markedsituasjoner. KLF går imot en slik løsningen

Referansegrunnlaget mener vi bør sees på i et noe kortere tidsperspektiv, slik at den løpende prisutviklingen følges, og en tolladministrering gjøres til en oppdatert norsk pris. Et forslag kan være gjennomsnittet av en reell Notert pris seneste 6-8 ukene.

Den reelle Noterte prisen må evne å faktisk «ta temperaturen» i markedet innenfor tollvernet (ref punkt b. over).

Ser man mot rødt kjøtt er engrosprisen på helt slakt for referanse vare et ganske entydig målepunkt. Kyllingmarkedet er uregulert, det er begrenset volum og antall aktører med engros omsetning av hel kylling.

KLF peker på muligheten for å hente inn priser på kjøpt hel kylling (referanse vare) fra industrikunder til direktoratet. Prisen bør sannsynligvis ikke offentliggjøres. Den kan følges opp og avvik/utviklingen i dem opp mot prisene rapportert ukentlig fra slakteri vil gi et godt bidrag til å forstå forsynings situasjonen i markedet

29. april 2022

Dersom det er ønskelig med utdyping eller forklaring til innspillene ta kontakt

Vennlig hilsen

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund
Endre Myhr
Markeds- og administrasjonssjef